

Premogovnik Velenje, d.o.o.
Nadzorni svet Premogovnika Velenje
Partizanska 78
SI-3320 Velenje

HTZ Velenje, I.P., d.o.o.
Partizanska 78
SI-3320 Velenje

Holding Slovenske elektrarne, d.o.o.
Nadzorni svet Holdinga Slovenske elektrarne
Koprska ulica 92
SI-1000 Ljubljana

Slovenski državni holding, d.d.
Nadzorni svet Slovenskega državnega holdinga
Mala ulica 5
SI-1000 Ljubljana

Vlada Republike Slovenije
Gregorčičeva 20
SI-1000 Ljubljana

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti RS
Štukljeva cesta 44
SI-1000 Ljubljana

Ministrstvo za infrastrukturo RS
Langusova ulica 4
SI-1535 Ljubljana

Državni zbor Republike Slovenije
Šubičeva ulica 4
SI-1102 Ljubljana

Zagovornik načela enakosti
Železna cesta 16
SI-1000 Ljubljana

Varuh človekovih pravic RS
Dunajska 56
SI-1000 Ljubljana

JAVNO PISMO

Velenje, 22. 10. 2022

Zadeva: Diskriminacija in trpinčenje zaposlenih ter kršitev sindikalnih pravic v družbah Premogovnik Velenje, d.o.o., in HTZ Velenje, I.P., d.o.o.

Spoštovani,

v Sindikatu delavcev rudarstva in energetike Slovenije (SDRES) smo se primorani odzvati na neresnične in manipulativne trditve, ki izhajajo iz Odziva poslovodstva Premogovnika Velenje na odprto pismo sindikata SDRES nadzornemu svetu PV, objavljenega dne 12. 10. 2022 na spletni strani Premogovnika Velenje.

V zadnjem času smo v SDRES v zvezi z dogajanjem v Premogovniku Velenje na pristojne institucije, lastnika in javnost naslovili več dopisov in izjav, saj gre za tako pomembno tematiko in tako daljnosežne posledice, da ne moremo biti tiho, ko poslovodstvo Premogovnika Velenje s svojimi nepremišljenimi in nestrokovnimi odločitvami vodi podjetje v pogubo, pri tem pa ogroža energetska varnost Republike Slovenije ter varnost in zdravje zaposlenih rudarjev. Vodstvo, ki se ne zna spopasti z resničnimi težavami v procesu pridobivanja premoga in zagotavljanja zadostnega goriva za TEŠ, v odgovoru raje blati SDRES in njegove predstavnike ter hkrati izvaja strahoten nedovoljen pritisk na ostale zaposlene, predvsem člane SDRES.

Ko smo pripravljali odgovor, je imel član SDRES zelo žive sanje – glede na pritiske, ki jih doživljamo, je lahko šlo tudi za nočno moro. Ali pa privid oaze na obzorju. Ali imajo sanje kaj zveze z resničnostjo, boste naslovniki presodili sami, smo se jih pa danes odločili deliti z vami namesto pripravljenega odgovora. Sanje, mora ali pač prividi v daljavi gredo nekako takole.

V SDRES najprej upamo, da bodo lastnik in/ali pristojni državni organi kmalu naredili konec temu fiasku in terjali odgovornost poslovodstva in drugih odgovornih oseb oziroma jih posadili na zatožno klop najmanj zaradi povzročanja gospodarske škode, kršitve sindikalnih pravic, ogrožanja varnosti pri delu, diskriminacije in še bi se kaj našlo.

V naslednjem koraku pa bo za normalizacijo razmer in realizacijo odkopavanja premoga v skladu s strateškimi načrti in časovnicami nujno poseči tudi v druga vodstvena delovna mesta. Torej razbiti mrežo, ki ima Premogovnik Velenje že leta za talca svojih lastnih interesov in zaradi katere so Premogovnik Velenje, TEŠ in Republika Slovenija trenutno v tem nezavidljivem položaju. Če bi se v Premogovniku Velenje zavedali resnosti položaja in bi res želeli narediti vse, da bi pripomogli k

omilitvi krize na energetske področju, kot to piše v Odzivu posloводства, bi posloводство lahko pričelo s podajanjem pravih in resničnih podatkov o stanju v jami ter glede težav pri odkopavanju, nato pa bi vključno z dobršnim delom vodstvenega kadra odstopili in dali priložnost bolj usposobljenim, da poskusijo rešiti, kar se rešiti da. Tako pa se, medtem ko skozi okna velike upravne stavbe lahko opazujejo prazno deponijo premoga in ustavljene bloke TEŠ, raje ukvarjajo z obračunavanjem z njihovim največjim sovražnikom – SDRES. Res nam ni jasno, zakaj se tako bojijo SDRES, če nas je, kot sami trdijo, menda samo 61 oz. 5,6 % zaposlenih. Če lahko z manipulacijami v javnosti poskušajo prikazati, kot da nas je res samo 61, z manipulacijami ne morejo pričarati kupov lignita in delujočega TEŠ.

Ob tej izjavi očitno pozabljajo, da je SDRES reprezentativen sindikat v dejavnosti pridobivanja premoga in v družbi HTZ Velenje, I.P., d.o.o., invalidskem podjetju, ki mu Premogovnik Velenje tako uspešno zagotavlja kader s konstantnim proizvajanjem delovnih invalidov. Medtem ko delodajalec zaradi nemogočih delovnih pogojev iz mladih, močnih in zdravih rudarjev po tekočem traku izdeluje mlade delovne invalide, se v SDRES trudimo zagotoviti vsaj nekaj pravic na delovnem in socialnem področju za to najranjivejšo skupino zaposlenih v Skupini Premogovnika Velenje. Za tiste, na katere bi vodstvo gotovo rado pozabilo, če ne bi imeli od njih raznih ugodnosti in koristi, plačajo pa jih tako lahko s subvencionirano miloščino. Na plečih vseh aktivnih državljanov torej.

Poleg tega bi verjetno radi pozabili, da nas podpira večina rudarjev, le da se trenutno zaradi neprestanih pritiskov in diskriminacije večina podpornikov raje ne izpostavlja. Ko je bilo treba zbrati podpise za peticijo za dostojno malico, je teh domnevno zgolj 61 članov nekako čez noč zbralo več kot 1.000 podpisov. Aktivacijski doseg SDRES je torej še vedno prevelik za miren spanec posloводства.

Naslednja iluzija, ki jo želi javnosti prodati posloводство, pa je domnevno intenzivno potekajoč socialni dialog med posloводstvom in reprezentativnim sindikatom SPESS-PV. V SDRES se sprašujemo, ali dejanski socialni dialog sploh poteka oziroma ali sta posloводство in SPESS-PV sploh ločena, saj je pretežni del oz. velika večina vodstvenega kadra Premogovnika Velenje del SPESS-PV. So tako vsi uspehi socialnega dialoga, ki jih opisuje posloводство v svojem Odzivu, zgolj lastna odločitev posloводства? Koliko drobtinic so pripravljene deliti z zaposlenimi na nižje vrednotenih delovnih mestih, ki prejema celotne dodatke do minimalne plače?

Še pred kratkim je bilo mnogo več rudarjev včlanjenih v SDRES, pa je vodstvo družbe s pomočjo SPESS-PV načrtno poskrbelo za upad števila članov, saj jim je novoustanovljeni SDRES s široko podporo rudarjev, ki zastopa interese delavcev in ne globoko ukoreninjenih privilegirancev, mešal štrene pri nadaljnjem načrtnem izčrpavanju podjetja na račun neupravičenih privilegijev. Kako lažje poskrbiš za oslabitev delavskega sindikata, ki se mimogrede bori tudi proti nepotizmu, neupravičenim privilegijem, izčrpavanju podjetja, kot da za to uporabiš kar razmerje nadrejenosti v delovnem razmerju, ko že tako obvladuješ celotno družbo in njen celoten vodstveni ustroj. Morda bi še lahko nekako spregledali sistemsko diskriminacijo nad člani SDRES, še posebej njegovimi predstavniki, in obtožili SDRES, da smo zgolj majhna peščica večno nezadovoljnih in destruktivnih nergačev, če se ne

bi uspešno delo posloводства in vodstvenih delavcev, ki so pretežno člani SPESS-PV, zdaj kazalo v vsej svoji lepoti na prazni deponiji premoga in v ugasnjem TEŠ. Morda, zgolj morda, je imel SDRES vseskozi prav.

V SDRES smo na omenjeno perečo problematiko sistemske in načrtne diskriminacije in trpinčenja zaposlenih ter na hude kršitve sindikalnih pravic v obeh družbah opozorili že v prvi polovici leta 2019 in nato ponovno v letu 2020, vendar posloводство izpostavljenega problema ni obravnavalo in se do njega sploh ni opredelilo. Takšno ravnanje posloводства daje signal odobravanja neenakega obravnavanja zaposlenih kot šibkejše stranke v različnih oblikah in položajih delovnega razmerja na podlagi osebnih okoliščin oz. članstva v sindikatu (seveda zgolj članstva v SDRES), namesto da bi poslovodstvu obeh družb takšno zavržno in ustavnopravno prepovedano početje najostreje obsodili.

Ker se od takrat opisane nezakonite prakse niso spremenile, SDRES ponovno opozarja vse naslovnike, da je njihova naloga preprečevanje diskriminacije in trpinčenja na delovnem mestu in da ni dovoljeno kršiti sindikalnih pravic zaposlenih, ki so člani kateregakoli sindikata ali pa niso včlanjeni v noben sindikat. Do neenake obravnave na podlagi osebnih okoliščin (tudi članstva v sindikatu) prihaja pri napredovanju, tako vertikalnem kot horizontalnem, pri premestitvah oz. prerazporeditvah na drugo ali boljše/slabše delovno mesto ali pri zagotovitvi drugega dela po zaključku pripravništva ali ob novih zaposlitvah, prav tako je s članstvom v SPESS-PV ali vsaj z nečlanstvom v SDRES ustno pogojena možnost nadaljevanja delovnega razmerja (sklenitev nove pogodbe o zaposlitvi za določen čas ali preoblikovanje v pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas).

V teh nedopustnih ravnanjih pogosto sodelujejo funkcionarji SPESS-PV in vodstveni delavci obeh družb (nekateri so seveda tudi oboje hkrati), pri čemer stalna diskriminacija in trpinčenje na delovnem mestu brez možnosti izboljšanja in zgolj toliko časa, dokler je delavec član SDRES, za žrtev predstavlja hud stres, lahko privede do konfliktov, zmanjšuje produktivnost zaposlenih, lahko pa ima tudi širši vpliv. Vsekakor se ta kaže tudi v zmanjševanju članstva SDRES in vse težjem zagovarjanju pravic delavcev pred združenimi poskusi vodstvenega kadra, ki so pretežno hkrati tudi člani SPESS, da bi zgaranim delavcem v jami in zunaj nje odvzeli še zadnjih nekaj pravic, ki so jih izborili njihovi predhodniki, na račun njihovih neupravičenih privilegijev.

V SDRES se zavzemamo za zaščito pravic vseh delavcev in delavk, ne glede na njihove osebne okoliščine. Toleriranje ali celo spodbujanje ene vrste diskriminacije namreč odpira vrata drugim vrstam diskriminacije, to pa omogoča tistim, ki diskriminirajo, da brez boljših rezultatov dela poklicno prehitijo druge. Izgradnja delovnega okolja, ki temelji na enakih možnostih, pravičnosti, raznolikosti, medsebojnem spoštovanju in razumevanju, je ključni pogoj uspešnega delovnega procesa. Vsi delavci in delavke imajo pravico do delovnega mesta in delovnega okolja, v katerem so varni pred vsakršnim nadlegovanjem, trpinčenjem in diskriminacijo. Gre za vprašanje varnosti in zdravja na delovnem mestu.

Zaščititi je treba tudi posameznikovo svobodno in ustavnopravno varovano pravico, da si sam izbere, v kateri sindikat se bo včlanil, če je pri delodajalcu ali v širšem okolju organiziranih več sindikatov, ali da se v sindikat sploh ne bo včlanil, ne da bi pri tem trpel kakršnekoli negativne posledice.

Morda pa to niso sanje, je kar utopija. Sodbe v zvezi s tem v SDRES ne moremo podati, od naslovnikov tega pisma pa pričakujemo, da v okviru svojih pristojnosti predmetno problematiko ustrezno in zadostno obravnavate in se nanjo nato tudi primerno in pravočasno odzovete. Poleg zaščite pravic zaposlenih v Skupini Premogovnika Velenje je treba nujno zaščititi tudi državljane in državljanke, ki bomo kmalu brez elektrike ali pa jo bomo plačevali po nemogočih cenah. Rešitev brez hitrih in velikih rezov v vodstvene strukture Premogovnika Velenje in povezanih družb pa očitno ne bo mogoča.

S spoštovanjem,

SREČNO!

IO SDRES v SPV

Priloga:

- Dopisa, poslana po e-pošti, z dne 7. 2. 2020 in 15. 4. 2019